

NAMANGAN
DAVLAT
PEDAGOGIKA
INSTITUTI

ISSN: 2992-9008

UDK: 37

TA'LIM VA TARAQQIYOT

ILMIY-USLUBIY JURNAL

2024-YIL 6-SON

Bosh muharrir: Namangan davlat pedagogika instituti rektori B.E.Xusanov

Mas’ul muharrir: Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo’yicha prorektor M.R.Qodirxonov

Mas’ul muharrir o’rinbosari: Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash bo’limi boshlig’i J.A.Yuldashev

T A H R I R H A Y ’ A T I

Aniq va tabiiy fanlar: akad. K.Tojibayev, akad. A.To’rayev, k.f.d., prof. Sh.Abdullayev, f-m.f.d., dots. R.Xakimov, b.f.d., dots. A.Batashov, f-m.f.n., dots., T.Abdullayev, p.f.n., dots. M.Eshnazarova.

Texnika fanlari: t.f.d., prof. A.Umarov, PhD. Sh.Xudoyqulov, PhD. Abdunazarov.

Ijtimoiy gumanitar fanlar: s.f.d., prof. T.Fayzullayev, tar.f.d., prof. A.Rasulov. f.f.d., prof. M.Ismoilov, i.f.d., dots. N.Sotivoldiyev, t.f.n., dots. A.Isoqboyev, f.f.n., dots. O.Mamatov, t.f.n., dots. Z.Haydarov, PhD. J.Yuldashev, PhD. A.Abdullayev.

Pedagogika fanlari: p.f.d., prof. U.Inoyatov, p.f.d., prof. B.Xodjayev, p.f.d., prof. SH.J.Yusupova, p.f.d., prof. O’M.Asqarova. p.f.d., prof., M.Y.Sobirova, p.f.n., dots., Sh.Ubaydullayev, p.f.n., dots. G’Nafasov, PhD. M.Asranboyeva, PhD. B.J.Urinov.

Filologiya fanlari: fil.f.d., prof. N.Uluqov, fil.f.d., prof. H.Usmanova, p.f.n., dots. S.Misirov, PhD., dots. P.Lutfullayev, PhD., dots. M.Yakubbayev

Texnik muharrir: **R.Tursunov**

Tahririyat manzili: Namangan shahri, Uychi ko’chasi, 316-uy.

Pochta indeksi: 160136, **Faks:** (0369) 227-27-21,

Email: Info@namspi.uz

“Ta’lim va taraqqiyot” ilmiy-uslubiy jurnali elektron to’plam sifatida O’zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi (AOKA)ning 2022-yil 25-oktabrdagi № 045044 raqamli guvohnomasi asosida chop etiladi. UDK: 37, Xalqaro standartlashtirish raqami (ISSN): 2992-9008. “Ta’lim va taraqqiyot” ilmiy-uslubiy jurnalining 2024-yil 6-soni NamDPI Ilmiy-texnikaviy Kengashining 11-dekabr 2024-yildagi 12-sonli kengaytirilgan yig’ilishida muhokama qilinib, ilmiy to’plam sifatida chop etishga ruxsat etilgan (Bayonnoma № 12). Maqolalarning ilmiy saviyasi va keltirilgan ma’lumotlar uchun mualliflar javobgar hisoblanadi.

NAMANGAN DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI 2024

3. Rasulov, T. (2024). "AKT yordamida ta'lim sifatini oshirish yo'llari." *Ilm va Amaliyot*, 3(2), 30-42.
7. Shukurov, S. (2020). "Axborot texnologiyalarining ta'limdagi roli va ahamiyati." O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimida axborot texnologiyalarini joriy etish. Toshkent: O'qituvchi.
8. Mammadov, J. (2019). "Maktablarda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o'rni." Ta'limda innovatsion metodlar va axborot texnologiyalari. Boku: Nizami.
9. Ruziev, I. (2021). "Axborot texnologiyalarining ta'lim jarayonidagi samaradorligi." Axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining o'quv jarayoniga integratsiyasi. Toshkent: Fan va texnologiya.
10. Yusufov, N. (2022). "AKT asosida maktablarda o'quvchilarning ta'lim jarayonini samarali tashkil etish." O'zbekiston ta'limi: istiqbollar va yutuqlar. Toshkent: O'zbek davlat pedagogika universiteti.
11. Hasanova, D. (2018). "Maktablarda axborot texnologiyalarini tatbiq etishning psixologik va pedagogik jihatlari." *Pedagogik ilmiy-texnik jurnali*. Toshkent: Innovatsiya va ta'lim texnologiyalari.
12. Mirzohidov, A. (2023). "Axborot texnologiyalari yordamida ta'limni takomillashtirish." Ta'lim tizimidagi yangiliklar va AKT asosidagi ta'lim. Toshkent: Ma'naviyat.

O'QITUVCHINING KONFLIKTALOGIK TAYYORGARLIGINING KASBIY FAOLIYATIDAGI AHAMIYATI

Jamoldinova Sayyora Nodirbek qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti Pedagogika kafedrası

o'qituvchisi

Annotatsiya: Maqolada o'qituvchining pedagogik faoliyatdagi o'qituvchilarning kasbiy faoliyati natijasidagi kasbiga oid va shaxsiy ko'nikmalari va shu kungacha bo'lgan faoliyati natijasida olgan bilim,

ko’nikma va malakalarini amaliyotda qo’llashdagi turli xil nazariyalar ifoda etilgan.

Tayanch so’zlar: kompetensiya, pedagogik kompetensiya, kasbiy kompetensiya, kompetentlik, faoliyatli, kommunikativ, shaxsiy kompetensiya, konfliktologiya, konfliktologik tayyorgarlik, kasbiy faoliyat.

Аннотация: В статье рассмотрены различные теории практического применения знаний, умений и навыков педагога в результате профессиональной деятельности педагога в педагогической деятельности, в результате профессиональной деятельности педагога и личностного мастерства.

Ключевые слова: компетентность, педагогическая компетентность, профессиональная компетентность, компетентность, деятельная, коммуникативная, личностная компетентность, конфликтология, конфликтологическая подготовка, профессиональная деятельность.

Abstract: The article describes various theories of practical application of the knowledge, skills, and abilities of the teacher as a result of the professional activity of the teacher in the pedagogical activity, as a result of the professional activity of the teacher and the personal skills.

Key words: competence, pedagogical competence, professional competence, competence, active, communicative, personal competence, conflictology, conflictological preparation, professional activity.

Pedagogik faoliyat turli yosh toifalariga mansub turli g’oyalar, qarashlar va hayotiy tajribalarga ega bo’lgan ko’p sonli odamlarning o’zaro ta’siri bilan tavsiflanadi bu muqarrar ravishda ziddiyatli vaziyatlarni keltirib chiqaradi, ularni hal qilish uchun o’qituvchi konfliktalogik madaniyatga ega bo’lishi kerak. Konfliktalogik madaniyat kasbiy o’zaro ta’sir jarayonlarini (muloqot, o’zaro faoliyat, munosabatlar) tartibga solish, kasbiy muhitning konfliktogen parametrlarini o’zgartirishdan iborat. Konfliktalogik madaniyat axborot, kommunikativ, psixologik, akmeologik, kasbiy madaniyatning maxsus turlari bilan chambarchas bog’liq. Uning konstruktiv funksiyasi kasbiy faoliyat sub’ektlari

o’rtasidagi munosabatlarni uyg’unlashtirish, ularning o’zaro harakatlarini uyg’unlashtirish, samarali kasbiy faoliyatni ta’minlash, keyingi nizolarning oldini olish uchun nizolarga moyil bo’lgan pedagogik muhitni o’zgartirishdan iborat. O’qituvchining kasbiy faoliyati jarayonida sub’yektiv munosabatlarni ta’minlaydigan shartlar:

- pedagogik jamoada qulay hissiy-psixologik muhitni saqlash;
- ta’lim jarayonida hamkorlikni amalga oshirish;
- kasbiy faoliyatga shaxsiy manba sifatida munosabatda kasbiy va shaxsiy o’sish.

Yuqoridagi o’qituvchi faoliyatidagi sub’yektiv munosabatlarni bir maromda olib borishni ta’minlaydigan shartlar bu har bir o’qituvchining pedagogic faoliyatida muhim hisoblanadi. Ya’ni pedagogik faoliyatdagi bu su’byektiv munosabatlar har bir pedagogning faoliyatni yanada maxsuldorligini oshirishda ham ishtirok etadi. Albatta su’byekt bu birgalikdagi faoliyat yurituvchi ishtirokchilar hisoblanadi. Pedagogik faoliyatda o’zaro sub’yektlarning o’zaro bir-birlariga ta’siri juda kata bo’ladi. Jamoada o’zaro muhit yaxshi bo’lsa su’byektlar orasidagi o’zaro munosabat yaxshi bo’lsa bu ham uning faoliyatiga ta’sirini o’tkazmay qo’ymaydi. Uning uchun bir jamoada faoliyat olib boruvchi su’byektlar har biri o’z zimmasiga yuklatilgan vazifani o’z vaqtida samarali bajarishga tayyor bo’lishlari kerak va su’yektlar o’zaro bir-birlarini tushunishlari kerak.

D.I.Moisevning ta’kidlashicha zamonaviy mahalliy tadqiqotchilarning aksariyati pedagogik faoliyatning intensivligining sabablari ob’yektiv va su’yektiv omillarga bog’liq deb hisoblashadi.

Ob’yektiv omillar deganda vaziyatning tashqi sharoitlari ya’ni faoliyatning murakkab, shiddatli sharoitlari (ish kunining ish yuki, yangi qiyin vaziyatga duch kelishi, intellektual ish yukining ortishi va boshqalar)tushuniladi. Sub’yektiv omillarga inson kasbiy faoliyatining muayyan qiyinchiliklariga shu jumladan shaxsiy (motivatsion, hissiy, ijtimoiy va boshqa) xususiyatlarning haddan tashqari sezgirligini qo’zg’atadigan shaxsiy xususiyatlar kiradi.

N.V.Kuzmina pedagogik qiyinchilik tushunchasini “ faoliyatning tashqi omillari ta’sirida yuzaga kelgan omillarning o’ziga xos xususiyatiga, shaxsning

faoliyatiga tarbiyaviy axloqiy va jismoniy tayyorgarligiga bog’liq bo’lgan sub’yektiv zo’riqish, og’irlik, norozilik holati” deb ta’riflaydi. E.M.Semenov : pedagogik faoliyatning intensivligini tahlil qilganda, tashqi va ichki omillar dialektikasini, ob’yektiv va sub’yektiv sabablarining birligini esga olishi kerak. Keskin vaziyatning shaxs faoliyatiga ta’siri nafaqat vazifaning xususiyatiga, tashqi muhitga, balki uning individual xususiyatlariga, xatti-harakatlar motivlariga ham bog’liq, tajriba bilim ko’nikma asab tizimining asosiy xossalari” deb ta’riflab o’tadi.

Shuni ta’kidlash kerakki konfliktologiya madaniyati sohasidagi bilimlarni o’zlashtirish ushbu bilim va ko’nikmalarni konfliktlarni boshqarish uchun zarur bo’lgan samaradorlik bilan qo’llash imkonini beradigan shaxsiy va kasbiy fazilatlarni rivojlantirish bilan chanbarchas bog’liq.

Shaxs ichidagi ziddiyatli vaziyatlar va konfliktlar o’quv faoliyatining barcha tarkibiy qismlariga xosdir:

- ehtiyoj holatlari (motivatsion konfliktlar- “men buni qilmayman, chunki bu menga kerak emas, meni qiziktirmaydi”);
- harakatlarni yo’naltirish va bajarish (kognitiv konfliktlar “ Qanday qilishni bilmayman”, “Men nima qilishni tushunmayapman”),
- baholash harakatlari (yutuq mojarolari – nega “2”, men hamma narsaga javob berdim”, men bu mavzuni bilaman, “3” ga qaraganda yaxshiroq).

Har bir nizoli vaziyatlarni kelib chiqishida nizoni kelib chiqishida ishtirok etuvchilarning psixologik holatlariga bo’g’liq. Chunki har qanday vaziyatni inson uni qanday tushunishiga va qabul qilishiga va unga qanday munosabat bildirishiga bo’g’liq bo’ladi. Misol uchun shaxsning temperament xususiyatlariga bo’g’liq: ekstrovertlar har qanday vaziyatga shoshma-shosharlik bilan qabul qiladi va uni to’liqligicha tushunmay kichik detallarini hisobga olmaydi va noto’g’ri tahlil qiladi bu ham nizoni keliub chiqishiga olib keladi. Aksincha introvertlar nizoli vaziyatlarni sekin qabul qiladi lekin uni to’g’ri tushunib unga to’g’ri munosabatda bo’ladilar. Lekin bu ham sekin munosabat bildirganliklari uchun ba’zida nizoni keltirib chiqarishi mumkin.

O’qituvchining kasbiy faoliyatning eng muhim xususiyatlaridan biri uning birgalikdagi xususiyatidir. Bu, albatta, o’qituvchini va u o’rgatgan, tarbiyalaydigan,

rivojlantiradigan kishini o‘z ichiga oladi. Ushbu faoliyat o‘qituvchining o‘zini o‘zi anglashini va uning talabani o‘zgartirishdagi maqsadli ishtirokini (uning tayyorgarlik, tarbiya, rivojlanish, ta’lim darajasi) birlashtiradi.

Pedagoglarning kasbiy faoliyatni mustaqil ijtimoiy hodisa sifatida tavsiflab, uning quyidagi xususiyatlarini ko‘rsatishimiz mumkin:

Birinchidan, u o‘ziga xos tarixiy xususiyatga ega. Demak, bunday faoliyatning maqsadi, mazmuni va xarakteri tarixiy voqelikning o‘zgarishiga mos ravishda o‘zgaradi. Masalan, L.N. Tolstoy o‘z davri maktabini ta’limning dogmatik tabiati, byurokratizm, o‘quvchi shaxsiga e’tibor va qiziqishning kamligi bilan tanqid qilib, maktabda insonparvarlik munosabatlariga, o‘quvchining talab va manfaatlarini hisobga olishga chaqirdi. Uning shaxsiyatining shunday rivojlanishi uchun o‘sib borayotgan insonni barkamol, yuksak axloqiy, ijodkor qiladi. “Tarbiyalash, rivojlantirish, ...bizda ongsiz ravishda bitta maqsad bo‘lishi kerak: haqiqat, go‘zallik va ezgulik ma’nosida eng katta uyg‘unlikka erishish”, deb yozgan edi L.N. Tolstoy. O‘z davri maktabining barcha kamchiliklarini hozirgi zamon psixologiyasi va falsafasida insonning mohiyati, uning hayotining mazmuni bilan bog‘liq rivojlanmagan muammoning mahsuli sifatida ko‘rib, L.N. Tolstoy dehqon bolalari uchun Yasnaya Polyana maktabini tashkil etishda ushbu muammoni o‘zi tushunishini amalga oshirishga muvaffaqiyatli harakat qildi.

Ikkinchidan, pedagogik faoliyat kattalar ijtimoiy qimmatli faoliyatining alohida turidir. Bu ishning ijtimoiy ahamiyati shundaki, har qanday jamiyat, davlatning ma’naviy, iqtisodiy qudrati uning a’zolarining madaniyatli shaxs sifatida o‘zini-o‘zi kamol toptirishi bilan bevosita bog‘liqdir. Insonning ma’naviy olami boyib boradi. Uning hayotiy faoliyatining turli sohalarini takomillashib, o‘ziga, boshqa odamlarga, tabiatga axloqiy munosabat shakllanmoqda. Ma’naviy va moddiy qadriyatlar va shu tufayli jamiyat taraqqiyoti, uning ilg‘or rivojlanishi amalga oshiriladi. Har bir insoniyat jamiyati pedagogik faoliyatning ijobiy natijalaridan manfaatdor. Agar uning a’zolari tanazzulga uchrasa, hech bir jamiyat to‘liq rivojlana olmaydi.

Bo‘lajak o‘qituvchilarni tayyorlashda “O‘qituvchining kasbiy standarti” talablarini hisobga olgan holda, ziddiyatli vaziyatlarda o‘qituvchining xatti-

harakatlari uning shaxsiy xususiyatlariga bog'liqligini anglash kerak. Bu xulosa xususan I.A.Kurochkina va boshqa mutaxassislar tomonidan ta'kidlangan. Shunga ko'ra o'qituvchining konfliktologik tayyorgarligi kasbiy nizolarni idrok etish va keyinchalik asbiy nizolar sharoitida kasbiy funksiyalarni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan maxsus, kasbiy yo'naltirilgan konfliktologik bilimlarni o'zlashtirish va ulardan foydalanish bilan tavsiflanadi.

Bizning taraqqiyotimizda o'qituvchining konfliktologiya madaniyati ostida ta'lim muhitidagi nizolarni idrok etish, tahlil qilish va hal qilish uchun zarur bo'lgan kasbiy yo'naltirilgan konfliktologiya bilimlarini o'zlashtirish va ulardan foydalanishni tushunamiz. Qadriyat-semantik madaniyatni konfliktologik madaniyatning markazida turadi. Shaxsiyatning hissiy va kommunikativ sohasi muammolarni hal qilishda va konstruktiv usullar bilan qarama – qarshilikni bartaraf etish qobiliyatida namoyon bo'ladi. Konfliktologik kompetensiya ajralmas qismi sifatida hisoblanadi, shaxsning kasbiy rivojlanishi va kasbiy faoliyatning ijtimoiy va individual darajalarida amalga oshiriladi. O'qituvchining konfliktologik tayyorgarligi ijtimoiy kompetensiyani anglatadi, idrok etish, kommunikativ shaxslararo va boshqaruv qobiliyatlari xususiyatlarini o'z ichiga oladi, maxsus kasbiy faoliyatning amaliy(vaziyatli) jihatlarini amalga oshiradi va qadriyatlar,ma'nolar, motivlar, e'tiqodlarning maxsus tizimini yaratishni o'z ichiga oladi. Qadriyat madaniyati bu har bir xsalqning yoki elatning o'ziga xos tarbiya jarayonidagi qadrlab keladigan faoliyatlari har bir illatning urf-odati, fikri, nutqi, faoliyati, tashqi ko'rinishi va insonlar bilan qanday munosabat o'rnatishi uning yurishi va turishida ham namoyon bo'ladi. Har bir insonning tashqi jarayonlarga munosabatini qanday darajada ekanligi ham shaxsning konfliktli madaniyatini tarkib topishida muhim hisoblanadi.

Har qanday jamiyat o'zining har qanday davrdagi rivojlanish darajasidan qat'i nazar, zidiyatlarga to'la. Qarama qarshiliksiz jamiyat yaratish g'oyalari faylasuflar va olimlar tomonidan butun dunyo sivilizatsiyasining rivojlanishi davomida- Platondan (miloddan avvalgi V asrdagi qadimgi yunon faylasufi, birinchi “ideal” dan birini yaratgan) ilgari surilgan. Davlat modellari masalan T.Parsons (XX asrning amerikalik faylasufi, zamonaviy jamiyatning konfliktsiz modelini taklif

etgan, ammo, ijtimoiy hayot amaliyoti shuni ko’rsatadiki, konfliktlar yo’qolmaydi, ular har qanday jamiyatda saqlanib qoladi, faqat o’z shakllari va turlari o’zgaradi.

Konflikt an’anaviy ravishda zamonaviy jamiyat hayotida muhim o’rin tutadi. Zamonaviy jamiyatni ko’rib chiqish uchun ko’proq sabablar mavjud . Nemis sotsiologi va faylasufi V.Bek yozganidek “falokatlar hafvini tashuvchi tavakkal jamiyat” va shunga ko’ra xavf va nizolar o’rtasidagi ichki bog’liqlik mavjudligini hisobga olgan holda, zamonaviy jamiyatni “mojarolar jamiyati” deb hisoblash juda o’rinli. Konfliktning bugungi kundagi ijtimoiy hayotdagi alohida o’rni konfliktologiyaning fn sifatida rivojlanishiga kuchli turtki beribgina qolmay, balki konflikt nazariyasining o’ziga xos universal gumanitar metateoriya sifatida qarashga imkon beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. L.N. Tolstoy Kimdan va kimdan yozishni, dehqon bolalari bizdan yoki biz dehqon bolalaridan?. Ped. soch., M., 1989.
2. Axmedova M.T., Rashidov H.F. Pedagogik konfliktlarni bartaraf etish dars intizomini yaxshilash omili sifatida. Maktab va hayot. - T., 2015, 1-son. - B. 12-16.
3. Баныкина С.В. Конфликт в современной школе: изучение и управление /С. В. Баныкина, Е. И. Степанов. - М.: Ком Книга, 2006. -184 с.
4. Jumayev R.Z. Konfliktologiya asoslari, asosiy tushuncha va tamoyillari. o’quv qo’llanma, 2015.
5. R.Musurmonov, S.N.Jamoldinova. “Teacher communication as a Tool for the Prevention of Pedagogical conflicts” . Pindus journal of Culture, literature, and ELT. December 2021. Volume: 12, (54-56 bet.)
6. S.N.Jamoldinova. “Norms of teacher-student relationship to prevent konflikt” . Galaxy international interdisciplinary research journal(giirj). Volume 9, Issue 12, December, 2021.

42.	Globallashuv davrida ta’lim-tarbiyaning o’rni va ahamiyati	<u>220</u>
	<i>Mahkamova N.K., Tillayev B.A.</i>	
43.	Globallashuv jarayonining milliy ma’naviyatimizga ta’siri	<u>226</u>
	<i>Qosimova O.U., Tillayev B.A.</i>	
44.	Zamonaviy o’zbek madaniyati: milliy an’analar va o’zgarishlar.	<u>231</u>
	<i>Tillayeva R.T., Akbaraliyeva M.O.</i>	
45.	Sotsial tarmoq va ommaviy axborot vositalarining siyosiy ta’siri	<u>235</u>
	<i>Botirova S.M., Qazaqova X.R.</i>	
46.	Mamlakatimizda gender tengligi va zamonaviy munosabatlar	<u>240</u>
	<i>Botirova S.M., Abdullayeva M.I.</i>	
47.	Ommaviy axborot vositalarining yoshlar ongiga ta’siri	<u>243</u>
	<i>Tillayev B.A., Tursunboyeva S.I.</i>	
48.	Globallashuv davrida talim tarbiyaning ahamiyati va o’rni	<u>246</u>
	<i>Umrzoqova O.Sh.</i>	
49.	Globallashuv jarayonlari va manaviy tahdidlar	<u>249</u>
	<i>Inomjonova O.M.</i>	
50.	“Ravshan” dostonidagi badiiy obrazlarni didaktik tahlil asosida o’rgatishning interfaol metodlari	<u>255</u>
	<i>Qosimova Y.J.</i>	
51.	“Turkiy tillarning qiyosiy-tarixiy grammatikasi” fanidan mustaqil ishlarni tashkil qilish	<u>259</u>
	<i>Allaberganova A.A.</i>	
52.	Yoshlarni ma’naviy madaniyatini shakllantirishga ta’sir etuvchi ma’rifiy qadryatlar	<u>265</u>
	<i>Yuldashev J.A., Pazliddinova F.Z.</i>	
53.	Globallashuv davrida ta’lim tarbiyaning o’rni va ahamiyati	<u>268</u>
	<i>Foziljanova N.</i>	
54.	Badiiy ta’lim an’alarini o’rganishda amaliy san’at turlarining tarixi va rivojlanishdagi o’rni	<u>272</u>
	<i>Abdumannopova S.A.</i>	
55.	Pedagogik etikaga oid asosiy tamoyillarning tahlili	<u>277</u>
	<i>Zaynobidinova N. I., Sayfullayeva M.B.</i>	
56.	Ta’lim tizimida milliy madaniyatni shakllantirishning nazariy asoslari	<u>284</u>
	<i>Ismoilov T.I., Mirzaraximova Z.M.</i>	
57.	Ijtimoiy davlat va inson qadri integratsiyasida estetik tarbiya	<u>295</u>
	<i>Abdulazizova S.M., Tillayev B.A.</i>	

58. **Globalashuv jarayonining milliy ma’naviyatimizga ta’siri** 299
Abdumalikova Sh.A., Tillayev B.A.
59. **Yangi O‘zbekistonda inson haq-huquqlari va erkinliklari kafolatining yaratilishi** 303
Olimjanova S.
60. **Ijtimoiy davlat va inson qadri integratsiyasida estetik tarbiya** 307
Qodirova M.A., Tillayev B.A.
61. **Globalashuv sharoitida milliy madaniyatlar to‘qnashuvi** 312
Husanboyeva S.U.
62. **Ijtimoiy adolat: O‘zbekistonda huquqiy tizim va islohotlar** 316
Mirzajonova Z.G’.
63. **O‘zbek mahallasining milliy tarbiyadagi ahamiyati** 320
Tolibboyev M.Q.
64. **Qadimgi ziyoratgohlarning kishilar hayotida o‘rni va ro‘li** 326
Maxsutaliyev J.M.

III. MAXSUS PEDAGOGIKA

65. **Harakat-tayanch a’zolarida kamchiliklari bo‘lgan bolalar** 332
Karimova N.B.
66. **Bolalar nutqidagi muammolar va ularni korreksiyalash** 338
Oribboyeva D.D., Karimova N.B.
67. **Inklyuziv ta’limning yevropa davlatlaridagi tajribasi** 342
Rahmonov M.
68. **Diqqat etishmasligi va gipperaktivlik sindromiga chalingan bolalar hamda kattalarda yuzaga keladigan muammolar va ularni bartaraf etish yo‘llari** 345
Xasanova M.M., Shodmanov Q.O.
69. **Autistik spektr buzilishiga ega bolalar uchun inklyuziv ta’lim strategiyalari** 351
G‘ofurjonova M., Vohobova M.
70. **O‘zbekistonda inklyuziv ta’lim konsepsiyasining rivojlanishi va uning mohiyati** 354
Zokirova Z.A., Vohobova M.
71. **Maxsus pedagogika (logopediya) yo‘nalishi talabalarida kasbiy mas’uliyatni shakllantirish usullari va texnologiyalari** 360
Xalimova O.M.
72. **Inklyuziv ta’limda subyektlar faoliyatini integrativ tashkil etish** 365
Yusubjonova G.R.

73. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini rivojlantirish 369
Vohidova M.N.

IV. ILG'OR MILLIY VA XALQARO TAJRIBALAR;

74. Milliy udumlar va realiyalarning ingliz tiliga tarjima qilish 376
mezonlari
Ibragimova R.A.
75. Steam ta'lim texnologiyasini tadbiq qilishda elektron talim 384
resurslaridan foydalanish
Boymirzayeva F.Sh.
76. Maktabgacha ta'limda steam o'qitish texnologiyasi 387
Boymirzayeva F.Sh.
77. XXI asr ta'lim muhitida xalqaro baxolash dasturlarining 393
ahamiyati
Sodiqjonova R.J., Boydavlatov A.
78. O'quvchilarning grafik kompetentligini integrativ 400
yondashuv asosida oshirish
Tadjibayev A.B., Abdujabborova Z.M.
79. Сунъий интеллект тизимларининг шахсга ва касбга 406
йўналтирилган таълимни ташкил этишда ўрни
Абдураимов Д.Э., Эргашева Г.Т.
80. 4-sinf o'quvchilarining o'zlashtirish samardorligini 414
oshirishda metodlar va yondashuvlarning ahamiyati.
Ismoilov T.I., Yo'ldashaliyeva Sh.S.

VI. TA'LIM-TARBIYA NAZARIYASI VA METODIKA

81. Talabalarni qalamtasvir mashg'ulotlarida kompozision 427
tasvirlash qobiliyatlarini rivojlantirish
Komoldinov S.J.
82. Media savadxonligini o'qitish metodlari 432
Muhammadjonova M.R.
83. Kuz manzarasi kompozitsaya ishlashning o'ziga xos 437
xususiyatlari
Sattarov F.I.
84. Musiqaning inson hayotidagi o'rni va ahamiyati 442
Po'latjonova I.N.
85. Ko'p o'zgaruvchili differensial tenglamalarni, fizika 446
masalalarini yechishdagi o'rni
Maxsudova Sh.M.